FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM, 14 ta' Gunju 2021.

Rikors Nru. 269/2018 GM

(1) Carmelina Borg, (K.I. nru. 73537(M))
(2) Maryanne sive Mirian Vella, (K.I. nru. 846547(M))
(3) Agostina sive Ina Cini (K.I. nru. 809249(M))
(4) Angela sive Gillian Gauci Borda (K.I. nru. 469153(M))
(5) Claude Grima (K.I. nru. 209574(M))
(6) Simon Grima (K.I. nru. 483466(M))
(7) Anjelica Ellul (K.I. nru. 295469(M))
(8) Edward Grima Baldacchino (K.I. nru. 384167(M))
(9) Gordon Grima Baldacchino (K.I. nru. 322269(M))
(10) Vanessa Frazier (K.I. nru. 322369(M))
(11) Carmel sive Charles Grima (K.I. nru. 117338(M))
(12) Gemma Brownrigg (K.I. nru. 318542(M))
(13) Alessandra Spiteri (K.I. nru. 331162(M))
(14) Angelo Grima (K.I. nru. 135264(M))
(15) Victoria Grima (K.I. nru. 624843(M))

vs

(1) L-Awtorità ta' Malta Għall-Ipjannar, u b' digriet tal-Qorti tal-24 ta' Mejju 2018 il-Qorti ordnat li jitneħħew il-kliem "Malta Għall-"

(2) Ministru Għat-Trasport, Infrastruttura u Proġetti Kapitali

(3) Segretarju Parlamentari għall-Ippjanar u s-Suq tal-Proprjetà

u b’ digriet tal-1 ta’ Ottubru 2018 ġew kjamati in kawza Frances Desira ID 468750(M) u Carmelo Vassallo ID 78876(M)[1]

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat Carmelina Borg et li permezz tiegħu wara li ppremettew illi :

> Ir-rikorrenti huma flimkien sidien ta' porzjon art, parti minn porzjon akbar ġewwa Ħal Għaxaq f’żona magħrufa bħala 'Tal-Qattus'.
>
> Dwar din iż-żona akbar ġiet magħmula Planning Control Application (nru. 35/2012) bil-għan "to establish the zoning, building height and road alignment of the rationalization site (2006) Site at Tal-Giarda/Tal-Qattus, Triq Patri Girgor Grima, Triq Giovanni Scicluna, Għaxaq, Malta". L-esponenti dejjem urew in-nuqqas ta' qbil tagħhom għall-proposta kif magħmula; dan għaliex, fost l-oħrajn, din il-proposta kienet tinkludi illi jiġu mgħoddija żewġ toroq pubbliċi direttament minn fuq l-art proprjeta` tar-rikorrenti, deskritta aktar 'il fuq. Kien hemm alternattivi oħra li lilhom ma joħolqulhomx tali preġudizzju. Nonostante dan, din l-applikazzjoni ġiet milqugħa nhar it-tlieta (3) ta' Lulju elfejn u sbatax (2017) u ppubblikata fil-Gazzetta tal-Gvern numru dsatax-il elf tmien mija tlieta u disgħin (19,893), datata l-ewwel (1) ta' Novembru elfejn u sbatax (2017).
>
> Il-proposta (dik bin-numru PC00035/2012) kif milqugħa u approvata mill-Ministru konċernat (fil-5 t'Ottubru 2017) (Dok. A), hija preġudizzjevoli fil-konfront tar-rikorrenti, u tikkawżalhom danni, kemm minħabba l-invażjoni proġettata fl-art proprjeta` tagħhom (wara li fil-passat, diġa` kienet ingħaddiet triq oħra minn fuq l-istess porzjon art - illum magħrufa bħala Triq il-Qattus), kif ukoll minħabba riservi oħra, kemm legali, kemm ta' żvilupp, u kif ukoll ta' natura proċedurali. Apparti hekk, kif approvata, din l-applikazzjoni taffettwa gravament il-proposta tar-rikorrenti quddiem l-Awtorita` tal-Ippjanar, għall-iżvilupp tal-istess proprjeta`, dik bin-numru 0333/2007, li ppreċediet il-Planning Control Application fuq imsemmija.

[1] B’digriet tal-Qorti tal-Appell tat-13 ta’ Ġunju 2024 il-kliem “u b’ digriet tal-1 ta’ Ottubru 2018 ġew kjamati in kawża Frances Desira ID 468750(M) u Carmelo Vassallo ID 78876(M)” ġew imħassra minn mal-atturi u ġew miżjuda mal-konvenuti

Ifisser illi d-deċiżjonijiet meħuda mill-intimati, u/jew l-organi tagħhom, huma tali illi jiksru l-artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, u illi b'daqstant, hemm lok għall-istħarriġ ġudizzjarju tal-istess u għall-għoti tar-rimedji kontemplati fil-liġi.

Edward Grima Baldacchino (K.I. nru. 384167(M)) f'ismu personali u għan-nom tal-bqija tar-rikorrenti, jiddikjara illi jaf b'dawn il-fatti huwa personalment.

Talbu lil din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara illi l-approvazzjoni tal-permess għall-applikazzjoni numru PC00035/2012 hija nulla, invalida, u mingħajr effett, u dan għar-raġunijiet provduti mill-artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. Tiddikjara konsegwentement, bl-istess mod nulla, invalida, u mingħajr effett kull deċiżjoni konsegwenti, u/jew sussegwentement meħuda għall-approvazzjoni tal-permess indikat hawn fuq, inkluż l-approvazzjoni tal-Ministru u/jew tas-Segretarju Parlamentari intimat/i;

3. Tiddikjara u tiddeċiedi illi b'konsegwenza ta' dan li ġara, ir-rikorrenti sofrew danni, u tikkonferma illi l-intimati jew min minnhom huma responsabbli għad-danni u l-ispejjeż l-oħra sofferti mir-rikorrenti kif fuq spjegat;

4. Tillikwida, jekk tħoss il-ħtieġa permezz ta' periti nominati, id-danni u l-ispejjeż sofferti mir-rikorrenti;

5. Tikkundanna lill-intimati jew min minnhom sabiex iħallsu lir-rikorrenti d-danni hekk likwidati;

6. Tinibixxi definittivament lill-intimati milli jgħaddu xi toroq jew illi japprovaw illi jiġu mgħoddija xi toroq minn fuq il-proprjetà tar-rikorrenti;

Bl-imgħax legali, u bl-ispejjeż kollha kontra l-intimati.

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-Awtorita` tal-Ippjanar li permezz tagħha eċċepiet illi :-

1. Preliminarjament isem l-Awtorita' eċċipjenti ma ġiex ċitat korrettement u trid issir id-debita korrezzjoni fl-okkju.

2. Preliminarjament ukoll, l-atturi jridu jressqu prova dwar it-titolu li għandhom dwar i1-proprjeta' mertu tal-kawża.

3. Dejjem in linea preliminari, l-Awtorita' eċċipjenti ma tistax, u m'għandiex, twieġeb għat-talbiet attriċi billi d-deċiżjoni dwar l-applikazzjoni PC numru 35/2012, li tagħha qed jintalab it-tħassir, ma tteħditx mill-Awtorita' tal-Ippjanar iżda mill-Ministru konċernat. (Ara l-Artikolu 58(2) tal-Kapitolu 504 tal-Liġijiet ta' Malta). Għaldaqstant l-Awtorita' eċċipjenti m'hijiex il-leġittima kontradittriċi f'din il-kawża u għandha għalhekk tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju.

4. Subordinatament, mingħajr assolutament ebda ħsara għall-premess, dina l-Onorabbli Qorti hi eżawtorata milli tistħarreġ u tiddeċiedi dwar il-mertu tat-talbiet attriċi, billi s-subinċiż (5) tal-Artikolu 54 tal-Kapitolu 552 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi "mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju" xieraq għall-atturi fir-rigward ta' dak lamentat minnhom f'din il-kawża. B'hekk l-azzjoni attriċi hi legalment inammissibbli u improponibbli, u dan skont dak provdut fis-subinċiż (4) tal-Artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

5. Dejjem bla ħsara għall-eċċezzjonijiet preċedenti, il-karenza tal-interess ġuridiku tal-atturi li jressqu, u jmexxu 'l quddiem, din l-azzjoni tagħhom fil-konfront tal-Awtorita' tal-Ippjanar stante n-nuqqas tal-istess atturi li jirreġistraw l-interess tagħhom fil-proċess tal-PC application mertu ta' dan il-każ fiż-żmien sabbilit bil-Liġi għal dan il-għan. B'rabta mal-eċċezzjoni numerata erba' (4), ir-reġistrazzjoni tal-atturi bħala terzi persuni interessati fil-proċess tal-PC application in kwistjoni, jikkostitwixxi wkoll "mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju" disponibbli għall-atturi skont il-Liġi tal-Ippjanar.

6. Dejjem in linea preliminari, u mingħajr assolutament ebda ħsara għall-eċċezzjonijiet preċedenti, kemm-il darba din l-azzjoni hi maħsuba li timpunja xi għemil imwettaq mill-Awtorita' fil-proċess tal-PC application numru 35/2012, qed tiġi eċċepita d-dekadenza/perentorjeta' tal-azzjoni

attriċi a tenur it-tielet (3) subinċiż tal-Arikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, billi r-rakkomandazzoni finali tal-Awtorita' dwar l-istess applikazzjoni ngħatat mill-Kunsill Eżekuttiv (tal-istess Awtorita`) lura fit-tlieta (3) ta' Lulju 2017.

7. L-azzjoni kif imfassla hi nsostenibbli u mproponibbli billi l-atturi ma ndikawx taħt liema fost il-kawżali tal-Artikolu 469A qed isejsu t-talbiet tagħhom.

8. Dejjem bla ħsara għall-premess, ir-rimedju li qed jintalab mill-atturi fis-sitt (6) talba tagħhom, m'huwiex wieħed fost ir-rimedji li l-Qorti tista' takkorda f'azzjoni ta' din ix-xorta.

9. F'kull każ, u mingħajr assolutament ebda ħsara għall-premess, it-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, billi (i) kull għemil imwettaq mill-Awtorita' fil-proċess tal-PC application numru 35/2012; u (ii) id-deċiżjoni li ttieħdet fir-rigward tal-istess applikazzjoni; kienu perfettament konformi ma' dak li trid il-Liġi.

10. Għalhekk l-għemil u l-involviment tal-Awtorita' konvenuta fiċ-ċirkostanzi u l-fatti li jsawru dan il-każ, bl-ebda mod ma jikkostitwixxu xi għemil ultra vires jew kontra l-Liġi kif imfisser taħt xi waħda jew aktar mill-kawżali tal-Artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

11. Ebda kumpens għad-danni ma hu dovut lill-atturi fiċ-ċirkostanzi tal-każ preżenti. Kull involviment li seta' kellha tal-Awtorita' eċċipjenti f'dan il-każ kien wieħed li jikkonforma b'mod sħiħ mal-Liġi u l-istess Awtorita' m'għamlet xejn li jista' b'xi mod irendiha passibbli għad-danni.

12. F'kull każ, u bla ħsara għall-premess, jispetta lill-atturi li jressqu prova tad-danni minnhom allegatament subiti, kif ukoll li jġibu prova illi l-Awtorita' taħti b'xi mod għal dawk id-danni, li jerġa' jiġi ribadit qed jiġu għal kollox kontestati.

13. It-talbiet kollha mressqa mill-atturi fir-rikors maħluf tagħhom huma nfondati fil-fatt u fid-dritt għar-raġunijiet kollha mfissra f'din ir-risposta.

Salvi eċċezzjonijiet oħra permessi bil-liġi, u bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-Ministru għat-Trasport, Infrastruttura u Proġetti Kapitali u tas-Segretarju Parlamentari għall-Ippjanar u s-Suq tal-Proprieta' li permezz tagħha eċċepew illi :-

1. In linea preliminari, ir-rikorrenti għandhom iġibu titolu oriġinali tagħhom fuq l-art imsemmija sabiex juru li huma qed jallegaw fir-rikors promutur;

2. Preliminarjament ukoll u mingħajr preġudizzju għas-suespost ai termini tal-artikolu 469A(4) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex il-ġurisdizzjoni illi tissindika l-għemil amministrattiv mertu tal-kawża odjerna stante illi r-rikorrenti kellhom rimedju ordinarju a dispożizzjoni tagħhom, liema rimedju ma ġiex utilizzat, u ċjoe` d-dritt illi jitolbu lill-Kunsill Eżekuttiv ir-revoka jew tibdil ta' detizjoni li tirrigwarda applikazzjoni għall-kontroll tal-ippjanar li qed tiġi kkontestata fil-proċeduri odjerni u dan ai termini tas-subinċiż (5) tal-artikolu 54 tal-Att dwar 1-Ippjanar tal-Iżvilupp (Kap 552). Peress li ai termini tal-artikolu 54 tal-Kap 552 huwa l-Kunsill Eżekuttiv fi ħdan l-Awtorita' tal-Ippjanar illi jikkunsidra applikazzjonijiet għall-kontroll tal-ippjanar, għalhekk kwalunkwe lment min-naħa tar-rikorrenti kellu jiġi ndirizzat lejn dan l-istess Kunsill;

3. Preliminarjament ukoll, u mingħajr preġudizzju, l-intimati jissottomettu li r-rikorrent ma jistax jinqeda mill-azzjoni tal-istħarriġ ġudizzjarju kif kontemplata fl-artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta billi fiċ-ċirkustanżi partikolari ta' dan tal-każ l-aċċettazzjoni tal-applikazzjoni ma kinitx riżultat ta' xi talba li għamlu r-rikorrenti u għalhekk ma kien hemm l-ebda għemil amministrattiv fil-konfront tar-rikorrenti u għalhekk din l-azzjoni ma tistax titkompla;

4. Mingħajr ħsara għal dak imsemmi fuq, anke jekk għall-gieħ tal-argument biss, wieħed kellu jqis li r-rikorrent kellu dritt iressaq azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju ta' għemil amministrattiv, xorta waħda jinsab imxekkel milli jagħmel dan għaliex huwa naqas li jressaq l-azzjoni kontra l-Awtorita` intimata fi żmien sitt xhur minn meta l-applikazzjoni bir-referenza numru 00035/2012 mertu ta' din il-kawża ġiet milqugħa fit-3 ta' Lulju 2017.

5. Mingħajr preġudizzju għas-suespost, in linea preliminari wkoll, il-Gvern għandu jkun rappreżentat fl-azzjonijiet ġudizzjarji mill-kap tad-dipartiment tal-gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni u mhux mill-Ministru nnifsu u dan a tenur tal-artikolu 181B(1) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta' Malta. Magħdud ma' din l-eċċezzjoni, il-Ministru għat-Trasport, Infrastruttura u Proġetti Kapitali mhuwiex il-leġittimu kontradittur għaliex l-artikolu 54(5) tal-Att dwar 1-Ippjanar tal-Iżvilupp (Kap 552) ikkwotat fil-paragrafi preċedenti, jikkonferma kemm id-deċiżjoni ttieħdet mill-Kunsill Eżekuttiv u mhux mill-Ministru, li ma jiffigura mkien f'dawn i1-proċeduri.

Għalhekk it-Ministru ma wettaq l-ebda għemil amministrattiv u għandu jiġi lliberat minn dawn il-proċeduri;

6. In linea preliminari wkoll, is-Segretarju Parlamentari għall-Ippjanar u s-Suq tal-Proprjeta' mhuwiex il-leġittimu kontradittur stante illi d-deċiżjoni ttieħdet mill-Kunsill minkejja l-fatt li jkun hemm komunikazzjonijiet bejniethom. Il-Kunsill fi ħdan l-Awtorita` intimata stabbilit permezz tal-artikolu 38 tal-Kap. 552 huwa l-korp speċjalizzat mogħni b'setgħat wiesgħa u mgħammar b'nies tekniċi ntiżi fil-policies u fil-proċeduri relatati ma' dawn it-tip ta' applikazzjonijiet. Bħala konsegwenza ta' dawn il-poteri vasti, huwa l-Kunsill li għandu s-setgħa li jirrevoka jew jimmodifika din l-istess deċiżjoni u l-ebda entita' jew persuna oħra. Għalhekk is-Segretarju Parlamentari ma wettaq l-ebda għemil amministrattiv u għandu jiġi lliberat minn dawn il-proċeduri;

7. Ir-rikorrenti ma jispjegawx kif "dejjem urew in-nuqqas ta' qbil tagħhom għall-proposta kif magħmula" u fil-fatt huma ma rreġistrawx l-interess tagħhom fil-proċess tal-applikazzjoni għall-kontroll tal-ippjanar hekk kif stabbilit bil-liġi;

8. Inoltre mhux ċar a bażi ta' xiex u fuq liema kawżali imsemmija fl-artikolu 469A qegħdin jiġu msejsa t-talbiet tar-rikorrenti;

9. Is-sitt talba tar-rikorrenti għall-inibizzjoni definittiva tal-intimati milli jgħaddu xi toroq jew japprovaw illi jiġu mgħoddija xi toroq minn fuq il-proprjeta' tagħhom ma tista' qatt tiġi indirizzata fil-proċeduri odjerni stante illi l-Qorti taħt 1-artikolu 469A bħala qorti ta' reviżjoni ma tistax tieħu post il-Kunsill speċjalizzat u tidħol fuq il-valutazzjoni ta' liema policies japplikaw għall-applikazzjoni mertu tal-kawża odjerna. Il-funzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti hija waħda ta' stħarriġ tal-proċedura li tista' twassal biss, jekk ikun il-każ, għal dikjarazzjoni ta' invalidita` tal-eżerċizzju tad-diskrezzjoni amministrattiva. Dan ġie affermat fil-kawża fl-ismijiet Joseph Attard vs Enemalta Corporation deċiża mill-Imħallef Geoffrey Valenzia fil-5 ta' Ottubru 2001, fost oħrajn;

10. Ma jistax wieħed jilmenta li deċiżjoni hija nulla, invalida u mingħajr effett sempliċement għax l-applikazzjoni ma ġietx milqugħa. Hu stat ta' fatt li minn imkien ma jirriżulta li kien hemm ksur kontra l-prinċipji fundamentali tal-ġustizzja jew xi żball kontra xi liġi miktuba u lanqas xi żball manifest u sostanzjali u għalhekk l-esponenti umilment jisħqu li din l-Onorabbli Qorti għandha tiċħad it-talbiet tar-rikorrerni in toto;

Bl-ispejjeż kollha kontra r-rikorrenti.

Rat l-atti tal-kawża.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Ikkunsidrat:

Din is-sentenza hija limitata għall-eċċezzjonijiet preliminari imqanqla mill-konvenuti u mill-imsejħin fil-kawża.

Isem l-Awtorita` konvenuta.

(Eċċezzjoni numru 1 tal-Awtorita`)

Isem l-Awtorita` konvenuta ġie kkoreġut bi provvediment tal-24 ta' Mejju 2018 u għalhekk l-ewwel eċċezzjoni tal-Awtorita` ġiet sorvolata.

Prova tat-titlu.

(Eċċezzjonijiet numri 2 tal-Awtorita`, 1 Segretarju Parlamentari u Ministru; 4 tal-imsejħin fil-kawża);

L-atturi ppruvaw sodisfaċentement it-titlu tagħhom permezz ta' kuntratti pubbliċi.[2]

[2] Fol 530

Dekadenza.

(Eċċezzjonijiet numri 6 tal-Awtorita`; 4 tal- Segretarju Parlamentari u Ministru)

Ir-Rikors Maħluf ġie ppreżentat fit-23 ta' Marzu 2018. Id-deċiżjoni finali, li tissejjaħ *Decision Notice*, hija datata 19 t'Ottubru 2017.[3] Għalhekk il-kawża saret entro t-terminu ta' sitt xhur rikjest mil-liġi. Il-Qorti ma taqbilx mal-konvenuti li d-deċiżjoni li qiegħda tiġi attakkata ttieħdet fit-3 ta' Lulju 2017. Din ma kinitx tgħodd qabel ġiet irratifikata mill-Ministru (jew Segretarju Parlamentari) u ppubblikata. Fi kwalunkwe każ, f'każ ta' dubju f'dan ir-rigward, dan għandu jmur favur l-atturi, u mhux kontrihom.

Leġittimazzjoni passiva.

(Eċċezzjonijiet numri 5, 6 tal-konvenuti Segretarju Parlamentari u Ministru; 3 tal-Awtorita`, 1 tal-imsejħin fil-kawża)

L-Awtorita` tgħid li mhix il-leġittimu kontradittur għaliex id-deċiżjoni ħadha l-Ministru u mhux hi; il-Ministru u s-Segretarju Parlamentari jgħidu li għandha twieġeb l-Awtorita`; l-imsejħin fil-kawża jgħidu li huma ma ħadu l-ebda deċiżjoni.

[3] Dok 0M13 ippreżentat minn Oliver Magro fis-seduta tal-24.09.2019

Il-proċedura ta' *PC application* issir skont regolamenti li jinstabu f' L.S. 552.07 li jirrikjedu li wara li l-applikazzjoni tiġi validata, l-Awtorita` tiddeċiedi wara li tisma' r-rappreżentazzjonijiet li jsirulha. Jekk id-deċiżjoni tkun li tiċħad l-applikazzjoni, tippubblikaha bir-raġunijiet tar-rifjut. Jekk ma tiċħadhiex, hi tirrakkomanda lill-Ministru biex japprovaha. Jekk il-Ministru japprovaha, l-Awtorita` tippubblika d-deċiżjoni finali. Għalhekk, il-parteċipazzjoni ta' kull wieħed minnhom, kienet *sine qua non* biex ittieħdet id-deċiżjoni finali: mingħajr ir-rakkomandazzjoni tal-Awtorita`, il-Ministru (jew Segretarju Parlamentari) ma jistax japprova *PC application* u bil-maqlub, mingħajr l-approvazzjoni tal-istess Ministru (jew Segretarju Parlamentari) id-deċiżjoni ma tistax tidħol fis-seħħ. Barra minn hekk, id-deċiżjoni setgħet tiġi riveduta mill-Awtorita` skont Art.54(5) tal-Kap 552. Għalhekk m'hemmx dubju li l-konvenuti kollha huma leġittimi kontradittturi għat-talbiet tal-atturi partikolament għat-tħassir tad-deċiżjoni in kwistjoni. Il-kjamati fil-kawża, għalkemm ma ddeċidewx huma, u allura ma jistgħux iwieġbu għat-talbiet tal-atturi, għandhom interess evidenti fl-eżitu ta' din il-kawża, u għalhekk setgħu jissejħu f'din il-kawża appuntu biex iħarsu l-interessi tagħhom.

Rimedju alternattiv.

(Eċċezzjonijiet numri 4 u 5 tal-Awtorita`, 2 tal-konvenuti, 2 tal-imsejħin fil-kawża)

Skont Art. 469A(4) tal-Kap 12, din il-Qorti m'għandhiex ġurisdizzjoni biex tistħarreġ il-validita` ta' għemil amministrattiv, jew li tiddikjarah null, meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ksib ta' rimedju jiġi pprovdut f'xi liġi oħra. Regola li hija waħda tassattiva u torbot idejn il-Qorti – kuntrarjament għall-każ ta'

rimedju ordinarju disponibbli meta tinfetaħ kawża dwar ksur ta' drittijiet fundamentali, f'liema każ il-Qorti għandha diskrezzjoni tismax il-kawża jew le.[4] Għalhekk, kif dejjem enfasizzat il-ġurisprudenza[5] Il-kompetenza ta' din il-Qorti hija waħda strettament residwali.

Il-każ preżenti jitratta *PC Application*, li tiġi ppublikata biex kull min ikollu nteress jirreġistra l-interess tiegħu fil-perjodu stabbilit (15-il jum) u b'hekk ikun jista' jressaq l-ilmenti tiegħu dwarha.[6] Mhux ikkontestat li l-pubblikazzjoni saret (anzi saret għal tliet darbiet minħabba emendi fl-applikazzjoni) u ħadd mill-atturi ma rreġistra l-interess tiegħu fit-terminu stabbilit (fit-tliet okkażjonijiet). Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom, l-atturi jsostnu illi anke kieku rreġistraw l-interess tagħhom, dak kien ikun kollu għalxejn billi (i) l-attitudni tal-Awtorita` kienet li ġaladarba kien hemm il-kunsens ta' 75% tas-sidien, ma jagħtux każ tal-fehma tal-minoranza u (ii) xorta waħda ma kellhomx jedd jappellaw f'każ ta' deċiżjoni sfavorevoli għalihom, billi m'hemmx appell minn deċiżjonijiet dwar bdil fiż-zoning[7]. Din il-Qorti ma taqbilx. It-threshold tal-75% hi sempliċiment biex tiġi kkunsidrata l-applikazzjoni.[8] L-"attitudni" tax-xhud tal-Awtorita`, kif hekk espressa waqt dawn il-proċeduri, hija xi ħaġa li seħħet *ex post facto* d-deċiżjoni rilevanti u anke jekk stess tirrifletti dak li possibilment kien jiġri li kieku l-atturi rreġistraw l-interess tagħhom, ma jfissirx li bilfors kien sejjer jiġri hekk. Imbagħad, iċ-ċirkostanza li ma jkunx hemm dritt t'appell minn deċiżjoni ma jfissirx li m'hemmx rimedju diment li qabel dik id-deċiżjoni, ikun hemm jedd li wieħed isemma' leħnu u jressaq ir-rappreżentazzjonijiet tiegħu. Terga' u tgħid,

---

[4] Art. 46(2) tal-Kostituzzjoni.
[5] ara per eżempju Garden of Eden Garage Ltd v Awtorita`Għat-Trasport f'Malta 26.06.2015 Qorti tal-Appell; Kunsill Lokali Birzebbuga v Awtorita` ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar 07.07.2004 minn din il-Qorti diversament ippreseduta.
[6] Ara Regolamenti numri 2 u 7 tal-L.S. 552.07
[7] Art. 54(2) u (4) Kap 552
[8] Reg. 4(3)(a) L.S. 552.07

għalkemm ma kellhomx dritt t'appell, l-atturi setgħu talbu r-revoka *contrario imperio* tad-deċiżjoni, ex-Art. 54(5) tal-Kap 552:

> "(5) Il-Kunsill Eżekuttiv jista', fuq talba minn kull persuna, b'deċiżjoni jirrevoka jew jimmodifika deċiżjoni li tirrigwarda applikazzjoni għall-kontroll tal-ippjanar relatata mas-subartikolu (2) u d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 80 għandhom *mutatis mutandis* japplikaw għal dik it-talba".

Mid-deċiżjoni tal-Kunsill Eżekuttiv skont Art. 54(5) hemm saħansitra dritt t'appell, b'applikazzjoni tal-Art. 80(3):

> "(3) L-applikant, jew il-persuna interessata li qed tagħmel talba taħt dan l-artikolu, jekk iħossu aggravat mid-deċiżjoni meħuda mill-Bord tal-Ippjanar, għandu d-dritt li jappella d-deċiżjoni tal-Bord tal-Ippjanar quddiem it-Tribunal fi żmien tletin ġurnata mid-data tas-seduta meta d-deċiżjoni tkun ittieħdet".

Għalkemm min-naħa l-waħda l-esklużjoni tal-ġurisdizzjoni ta' din il-Qorti għandha tiġi nterpretata b'mod restrittiv, min-naħa l-oħra, fejn il-liġi toffri rimedju alternattiv, dan għandu jiġi utilizzat. F'dan il-każ, ir-rimedju – anzi, rimedji – jingħataw quddiem organu speċjalizzat u attrezzat biex japprezza sewwa l-materja in kwistjoni. Il-provvedimenti dwar stħarriġ ġudizzjarju qegħdin hemm biex il-fergħa ġudizzjarja tal-Istat tissorvelja l-fergħa eżekuttiva u tassikura li din ma tabbużax mis-setgħat li l-leġislatur jagħtiha u li ma teżerċitax setgħat li l-leġislatur ma jkunx taha (komportament *rite et recte*). F'xi okkażjonijiet il-leġislatur jipprovdi mekkaniżmi interni fil-fergħa amministrattiva sabiex iċ-ċittadin innifsu jipparteċipa fil-proċess tal-għemil amministrattiv. Dan hu wkoll mezz ta' kontroll fuq l-amministrazzjoni – differenti minn dak tal-istħarriġ ġudizzjarju. Filwaqt li l-Qrati għandhom kemm jista' jkun iżommu l-bibien tagħhom miftuħin beraħ għaċ-ċittadin, anke l-Qrati għandhom limiti mposti mil-leġislatur fl-operat tagħhom. Partikolarment, meta l-leġislatur jipprovdi rimedji oħrajn, u dawn ma jiġux utilizzati, speċjalment meta *si tratta*

ta' strumenti intiżi biex isiru rappreżentazzjonijiet **qabel** ma jittieħdu d-deċiżjonijiet amministrattivi, qajla jistgħu l-Qrati jagħtu kenn **wara** li d-deċiżjoni tkun ittieħdet – dejjem kemm-il darba li r-rimedji alternattivi jkunu faċilment disponibbli u adegwati.

Decide:

Għal dawn il-motivi, l-Qorti:

1. Tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-ewwel eċċezzjoni tal-Awtorita` konvenuta.

2. Tilqa' r-raba' u l-ħames eċċezzjonijiet tal-istess Awtorita`, it-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti, u t-tieni eċċezzjoni tal-imsejħin fil-kawża.

3. Tiċħad il-bqija tal-eċċezzjonijiet preliminari tal-konvenuti u tal-imsejħin fil-kawża.

4. Tiċħad it-talbiet tal-atturi.

Spejjeż a kariku tal-atturi.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF

GRAZIO MERCIECA